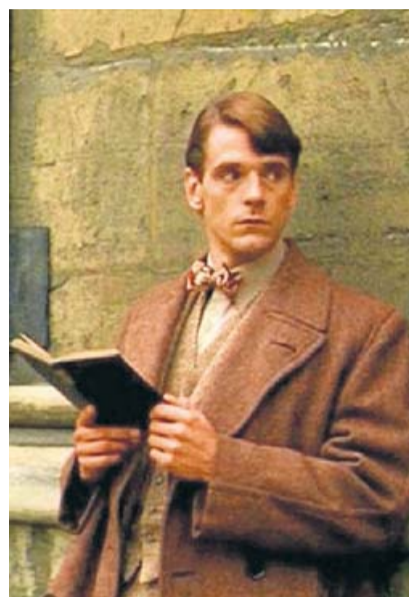

arallegim

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAYL'etern retorn
a Brideshead

La mítica sèrie televisiva del 1981, inspirada en la novel·la d'Evelyn Waugh (1903-1966), va marcar tota una generació. Llegir ara el llibre en la traducció de Xavier Pàmies (Viena) és com viure un etern retorn amb la banda sonora de Geoffrey Burgon de fons, i els actors Jeremy Irons i Anthony Andrews omnipresents. Hedonista i fatalista, el llibre ens transporta màgicament a l'atmosfera de la societat elitista britànica dels anys previs a la Segona Guerra Mundial, a través de l'entrada desenfadada a la vida adulta d'uns universitaris d'Oxford, esnobs, sensibles i indomables a la recerca del plaer. Mesos enrere, en una magnífica ressenya en aquest diari, Pere Antoni Pons ja va dibuixar el paral·lelisme entre el llibre més famós de Waugh i *El jardí dels Finzi-Contini* de Giorgio Bassani, que també té una versió filmica (1970) a càrrec de Vittorio de Sica.

Fa força anys vaig visitar la imponent mansió de Howard, a Yorkshire, on es va filmar la sèrie. És una de les millors residències de camp de l'aristocràcia britànica. En part encara fa de casa de la família Howard i és visitable per al públic, que hi segueix acudint com si anés a veure la família de ficció dels Brideshead. Vaig peregrinar-hi com un turista més, embadalit i captivat. I ara de nou, amb la lectura, he recordat aquell passeig imbuït d'una vergonyant mitomania i d'un sentiment de nostàlgia, que és el mateix que tenyeix tot el llibre, al llarg del qual el

ITV

narrador Charles Ryder va reconstruint la seva amistat amorosa amb Lord Sebastian i la seva germana Lady Julia. Quan hi vaig anar, jo passava un mes a Cambridge (no a Oxford, però vaja) i encara tenia recents els records dels dies llunyans passats a Venècia (on els dos amics s'escapen). És un misteri, però sense adonar-nos-en hi ha llibres que acaben fusionant-se amb les nostres vides d'una manera molt íntima i insondable.

No només la infància és una Arcàdia, també ho pot ser la literatura o un quadre o un gust i una olor, o tot plegat, esclar. Ara que m'he quedat sense olfacte a causa del virus del covid, de cop soc més cons-

cient de la tardor de la meua vida, de com m'estic perdent la humitat molsosa que desprèn la pluja d'aquests dies, de com és de volàtil la fragància de l'amistat i l'amor. "Conèixer i estimar un altre ésser humà és l'essència de tota saviesa", escriu Waugh. D'això va *Retorn a Brideshead*. D'una seducció amara da de decadència, d'un món exquisit i frívol que s'acaba. "Quomodo sedet sola civitas. Tot és efímer, tot és en va". Però estranyament en gaudim fins i tot més quan ho recordem que quan ho vivim. Els temps feliços mai no tornen i alhora sempre hi són, guardats en algun racó de l'ànima, en algun calaix amb fotos esgrogueïdes, en alguna carta rebregada, en algun e-mail rescatat d'un núvol solitari. I de la mateixa manera, què fariem sense il·lusions? "Hi ha estones que tinc la sensació que el passat i el futur empenyen tan fort cada un pel seu costat que no queda gens de lloc per al present", diu Lady Julia.

Aquest llibre el devorareu amb ulls tristos i amb el cor palpitant. Com un idil·li essencial, us quedarà gravat. I si no caieu en la xarxa de la seva seducció, com a mínim segur que gaudireu de la genuïna perspicàcia d'un autor que va saber sublimar tant la seva insatisfacció vital, feta d'un subtil xoc entre el romanticisme i el cinisme, com la seva perplexitat sobre la condició humana, amb una escriptura d'una naturalitat gens estudiada, lleugerament voluptuosa i erudita. ♦♦

UN TAST
DE CATALÀALBERT PLA
NUALART

Malgrat que els mitjans publiquen cada dia incorreccions lingüístiques, els missatges més indignats no els motiven faltes reals sinó imaginàries. D'un temps ençà, i com a esperable reacció a l'avanç del català, l'hiperpurisme ha trobat a les xarxes una via per alligonar el personal. Bona part de les lliçons, que s'escampen com foc en rostoll, no tenen cap fonament lingüístic ni filològic. Per a aquests "mestres", "bon català" no és un català genuí i adequat: és el català més allunyat del castellà. I això els aboca al purisme arqueològic, és a dir, a desenterrar castellanismes històrics i profundament arrelats a la llengua i exhibir-los com a barbarismes que cal extirpar. Com a pulsio, té algun parentiu amb la detecció i crema de conversos.

El cabell, els cabells,
la puresa i l'educació

Aquest punt d'inquisidor es tradueix en e-mails secs i expeditius: "Bon dia. Perquè aviseu a qui ho ha escrit, cal dir *caure els cabells*. Siau". I adjunta part d'un text publicat: "A la cantant li queia el cabell a causa de l'ansietat". Qui ho envia -sense moure's del mòbil o l'ordinador- trigaria cinc segons a arribar a l'entrada *cabell* del DIEC2 i cinc més a llegir a l'accepció 1.2: "Conjunt de cabells. *Caure el cabell*. *Tenir algú tot el cabell blanc*". Ja seria per a nota que comprovés, a les fitxes manus-

crites del mateix Fabra, que aquest ús ve del Mestre, que hi recorre sovint en les definicions ("el cabell se t'ha enrossit"). I caldria donar-li un diploma si anant al Corpus Textual (CTILC) descobrí que Carner, Riba, Pla, Espriu i un llarguíssim etcètera feien servir de tant en tant *cabell* -alternant-ho amb *cabells* (l'ús més habitual i que jo també prioritzaria)- en el sentit de conjunt de cabells.

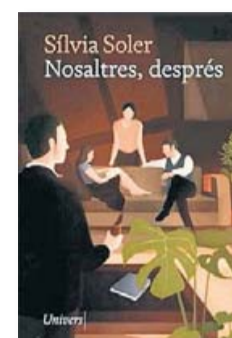
L'hiperpurista, però, no fa res d'això, perquè la Veritat li arriba per les xarxes a través del profeta Virgili o de blogs amb les quatre barres. Són "mestres" que, inventant-se faltes, escampen inseguretats i creen la sensació que tots parlem molt malament i només parlarem bé si som prou masoquistes per estrafer l'espontaneïtat i passar-nos el dia corregint-nos i corregint els altres. ♦♦

**A L'HIPERPURISTA
LA VERITAT LI ARRIBA
PER LES XARXES A
TRAVÉS D'ALGUN BLOG
I DEL PROFETA VIRGILI**

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Nosaltres, després

SÍLVIA SOLER
Univers
208 pàgines i 20 € 1/6

[2] On ets, món bonic?

SALLY ROONEY
Periscopi
390 pàgines i 18,90 € 2/4

[3] Junil a les terres...

JOAN-LLUÍS LLUÍS
Club Editor
290 pàgines i 19,95 € 3/5

[4] Sola

CARLOTA GURT
Proa
384 pàgines i 18 € 5/5

[5] La vida autèntica

MONTSE BARDERÍ
Columna
284 pàgines i 19 € -/5

NO-FICCIÓ

[1] Som dones, som lingüistes, som moltes...

M. CARME JUNYENT / Eumo
262 pàgines i 20 € 2/4

[2] L'imperi del dolor

PATRICK RADDEN KEEFE
Periscopi
720 pàgines i 23,90 € 1/4

[3] Salvem els mots

JORDI BADIA I PUJOL
Rosa dels Vents
248 pàgines i 18,90 € 3/6

[4] 101 bolets de Catalunya

TONI LLOBET / Cossetània
16 pàgines i 5 € 9/241

[5] Gent d'ordre

CRISTIAN SEGURA
Galàxia Gutenberg
288 pàgines i 19,50 € 5/4

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] El italiano

ARTURO PÉREZ-REVERTE
Alfaguara
400 pàgines i 21,90 € 1/2

[2] Los vengejos

FERNANDO ARAMBURU
Tusquets
704 pàgines i 22,90 € 2/6

[3] A fuego lento

PAULA HAWKINS
Planeta
480 pàgines i 20,90 € 4/5

[4] Primera persona del singular

HARUKI MURAKAMI / Tusquets
280 pàgines i 18,90 € -/1

[5] El reino

JO NESBO
Reservoir Books
624 pàgines i 21,90 € -/22

NO-FICCIÓ

[1] Yo, vieja

ANNA FREIXAS
Capitán Swing
182 pàgines i 17 € 6/4

[2] Encuentra tu persona vitamina

MARIAN ROJAS ESTAPÉ / Espasa
328 pàgines i 19,90 € 2/6

[3] El infinito en un junco

IRENE VALLEJO
Siruela
452 pàgines i 24,95 € 5/96

[4] El humor de mi vida

PAZ PADILLA
Harper Collins
300 pàgines i 19,90 € 4/27

[5] Come genial y no hagas dieta nunca más

ISASAWAIS / Planeta
288 pàgines i 19,90 € 7/3

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat